

Official Spokesperson's statement on the matter of Shri Kulbhushan Jadhav

July 16, 2020

શ્રી કુલભૂષણ જાધવની બાબત પર અધિકૃત પ્રવક્તાનું વિધાન
જુલાઈ 16, 2020

પાછલા વર્ષમાં, ભારત દ્વારા પાકિસ્તાનને બાર વખતથી વધારે વખત વર્ષ 2016 થી પાકિસ્તાનની કેદમાં રહેલા શ્રી કુલભૂષણ જાધવની અબાધિત, અનાવરોધક અને બિનશરતી કોન્સ્યુલર સુલભતા માટે વિનંતી કરવામાં આવી છે.

આ કોન્સ્યુલર સુલભતા અતિ મહત્વપૂર્ણ છે, કારણ કે તે પાકિસ્તાની મિલિટરી ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા શ્રી જાધવને ગુનેગાર ઠેરવવા અને સજા આપવા બાબતમાં જુલાઈ 2019 માં ઈન્ટરનેશનલ કોર્ટ ઓફ જસ્ટિસ (આઈસીજે) દ્વારા હુકમ કરવામાં આવેલી અસરકારક સમીક્ષા અને પુનઃવિચારણાની પ્રક્રિયા માટે આધારભૂત છે.

મે 2020 માં, પાકિસ્તાન દ્વારા ઈન્ટરનેશનલ કોર્ટ ઓફ જસ્ટિસનાં હુકમોનાં દેખિતા અનુપાલન માટે એક વટહુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. બીજી બાબતો સાથે સંયુક્ત રીતે, ભારતનાં હાઈ કમિશનની કોન્સ્યુલર ઓફિસ દ્વારા સંબંધિત સમીક્ષા અને પુનઃવિચારણા માટે હાઈકોર્ટ સમક્ષ એક અરજી દાખલ કરવામાં આવે છે. તે સંદર્ભમાં, કોન્સ્યુલર ઓફિસ અને શ્રી જાધવ વચ્ચેનાં સંપર્કો અને વાતચીતો અતિ મહત્વ ધરાવે છે. તેઓ વચ્ચેની કોઈપણ વાતચીત ગોપનિયતામાં થવી જોઈએ અને પાકિસ્તાની અધિકારીઓની હાજરી વગર કે પાકિસ્તાન દ્વારા રેકોર્ડિંગ થયા વગર થવી અનિવાર્ય છે. માત્ર તેવી સ્થિતિમાં જ શ્રી જાધવ વેર લેવાની કોઈપણ ચિંતાઓ વગર મૂક્ત રીતે બોલી શકે છે કારણ કે મુલાકાત બાદ તેઓ પાકિસ્તાની કેદમાં રહે છે. તે દેખિતી રીતે સાબિત થયેલું છે કે ભૂતકાળમાં વારંવાર શ્રી જાધવને ધમકાવવામાં આવ્યા છે, સમીક્ષાની માંગણી નહીં કરવાનાં તેઓને કથિત વલાણ અભિવ્યક્ત કરવા ફરજ પાડવા સહિત.

તાજેતરમાં ભારત દ્વારા પાકિસ્તાનને 13 જુલાઈ 2020 નાં રોજ અબાધિત, અનાવરોધક, અને બિનશરતી કોન્સ્યુલર સુલભતા પ્રદાન કરવા માટે વિનંતી કરવામાં આવી હતી. પાકિસ્તાનને એ બાબતો સુનિશ્ચિત કરવા માટે કહેવામાં આવ્યું હતું કે મુલાકાત બદલાનાં ભયથી મૂક્ત વાતાવરણમાં યોજવામાં આવે અને શ્રી જાધવ અને ભારતીય કોન્સ્યુલર અધિકારીઓની આસપાસ કોઈપણ પાકિસ્તાની અધિકારીઓની હાજરી વગર યોજવામાં આવે. મુલાકાતનું રેકોર્ડિંગ (વિડીયો અને ઓડિયો) નહીં કરવા માટે પણ પાકિસ્તાનને વિનંતી કરવામાં આવી હતી.

બૃહદ ચર્ચાઓ બાદ, પાકિસ્તાની પક્ષ દ્વારા કહેવામાં આવ્યું હતું કે તેઓ 16 જુલાઈ 2020 નાં રોજ કોન્સ્યુલર સુલભતાનું આયોજન કરવા માટે તૈયાર છે. અમને ખાતરી આપવામાં આવી હતી કે આ કોન્સ્યુલર સુલભતા

અબાધિત, અનાવરોધક અને બિનશરતી રહેશે. પાકિસ્તાની વિદેશ મંત્રાલય દ્વારા આપવામાં આવેલી આ ખાતરીનાં આધાર પર, હાઈ કમિશનનાં બે કોન્સ્યુલર અધિકારીઓ શ્રી જાધવ સાથે મુલાકાત માટે આગળ વધ્યા હતા. ખેદજનક રીતે, જોકે, પર્યાવરણ કે મુલાકાતની ગોઠવણ પાકિસ્તાનની ખાતરીને અનુરૂપ ન હતા.

કોન્સ્યુલર અધિકારીઓને શ્રી જાધવની અબાધિત, અનાવરોધક અને બિનશરતી સુલભતા પ્રદાન કરવામાં આવી ન હતી. તેનાંથી વિપરીત, ભારતીય પક્ષ દ્વારા વિરોધ કરવામાં આવ્યો હોવા છતાં પાકિસ્તાની અધિકારીઓ ધમકીભર્યા આચરણ સાથે શ્રી જાધવ અને કોન્સ્યુલર અધિકારીઓ આસપાસ સાવ નજીક હાજર રહ્યા હતા. કેમેરાથી તે સ્પષ્ટ થતું હતું કે શ્રી જાધવ સાથેની વાતચીત રેકોર્ડ કરવામાં આવી રહી હતી. શ્રી જાધવ દેખીતી રીતે તણાવ હેઠળ હતા અને તે અંગે કોન્સ્યુલર અધિકારીઓને સ્પષ્ટ રીતે સૂચવ્યું હતું. ગોઠવણી એવી ન હતી કે જેનાંથી તેઓ વચ્ચે મોકળાશથી વાતચિત થઈ શકે. કોન્સ્યુલર અધિકારીઓ શ્રી જાધવને તેનાં કાનૂની અધિકારોમાં સામેલ કરી શકતા ન હતી અને તેનાં કાનૂની પ્રતિનિધિત્વની ગોઠવણ કરવા માટેની લેખિત સંમતિ પ્રાપ્ત કરવાથી અટકાવવામાં આવ્યા હતા.

આ સંજોગોનાં પ્રકાશમાં, ભારતીય કોન્સ્યુલર અધિકારીઓ એવા તારણ પર આવ્યા હતા કે પાકિસ્તાન દ્વારા પ્રદાન કરવામાં આવેલી કોન્સ્યુલર સુલભતા અર્થસભર ન હતી કે વિશ્વસનિય ન હતી. વિરોધ નોંધાવ્યા બાદ, તેઓ સ્થળ છોડી ગયા હતા.

તે સ્પષ્ટ છે કે આ બાબતમાં પાકિસ્તાનનો અભિગમ અવરોધાત્મક અને નિષ્ઠાહીન રહેવાનું ચાલું રહ્યું છે. તેણે 2019 નાં ચુકાદાનાં સંપૂર્ણ અમલીકરણ માટે આઈસીજેને આપેલી પોતાની ખાતરીનું જ ઉલ્લંઘન કર્યું છે તેટલું જ નહીં પરંતુ તેનાં પોતાનાં વટહુકમનાં અનુપાલનમાં કાર્ય કરવામાં નિષ્ફળ ગયું છે.

વિદેશ મંત્રીએ શ્રી જાધવનાં પરિવારને આ ઘટનાઓ અંગે માહિતગાર કર્યા છે.

અમે શ્રી જાધવની ભારતમાં સુરક્ષિત રીતે પરત ફરવાની અમારી પ્રતિબદ્ધતાનું પુનઃઉચ્ચારણ કરીએ છીએ અને આજની ઘટનાઓનાં પ્રકાશમાં ભાવિ કાર્યવાહીઓનાં ક્રમને નક્કી કરીશું.

નવી દિલ્હી

જુલાઈ 16, 2020

DISCLAIMER : This is an approximate translation. The original is available in English on MEA's website and may be referred to as the official press release.